

Fremsat den 27. februar 2019 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Forbud til dømte seksualforbrydere)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, som senest ændret ved lov nr. 82 af 30. januar 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 236, stk. 1, nr. 1, ændres »et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet« til: »nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den pågældende vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed«.

2. I § 236, stk. 3, udgår »nærliggende«.

3. § 236, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Forbud gives indtil videre. Forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.«

4. I § 236, stk. 7, ændres »4 måneder« til: »2 år«.

5. I § 236 indsættes som stk. 8-12:

»Stk. 8. Politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter stk. 1. Politiet kan som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet kan endvidere uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Stk. 9. Tilsyn efter stk. 8 skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål.

Stk. 10. Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner m.v. om, hvilke personer der har fået forbud efter stk. 1, nr. 1, mod at ophol-

de sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution m.v. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbud efter stk. 1, nr. 1. Oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelse af forbuddet.

Stk. 11. Modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de i stk. 10 nævnte oplysninger. Det samme gælder andre personer, som i medfør af regler fastsat efter stk. 12, nr. 3, kan behandle de pågældende oplysninger. Straffelovens § 152 og § 152 c-f finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 12. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om

- 1) gennemførelse af tilsyn som nævnt i stk. 8, herunder om tilsynets hyppighed,
- 2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 10,
- 3) modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne, herunder om at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 10 nævnte, og om
- 4) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2019.

Stk. 2. § 1, nr. 1-3, finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttrædelse.

Stk. 3. § 1, nr. 4 og 5, finder anvendelse på forbud givet før lovens ikrafttræden efter de hidtil gældende regler i straffelovens § 236.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Lovforslagets hovedpunkter**
 - 2.1. Ændring af straffelovens § 236**
 - 2.1.1. Gældende ret*
 - 2.1.1.1. Forbud efter straffelovens § 236, stk. 1*
 - 2.1.1.1.1. Opholdsforbud*
 - 2.1.1.1.2. Boligforbud*
 - 2.1.1.1.3. Besøgsforbud*
 - 2.1.1.1.4. Kontaktforbud*
 - 2.1.1.2. Betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236*
 - 2.1.1.3. Forbuddets varighed*
 - 2.1.1.4. Overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236*
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser*
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning*
 - 2.1.3.1. Ændring af rækkevidden af opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1*
 - 2.1.3.2. Ændring af betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236*
 - 2.1.3.3. Ændring af varigheden af forbud efter straffelovens § 236*
 - 2.1.3.4. Skærpelse af straffen for overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236*
 - 2.1.3.5. Tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236*
- 3. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser**
 - 3.1. Grundloven**
 - 3.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention**
- 4. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen**
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 8. Miljømæssige konsekvenser**
- 9. Forholdet til EU-retten**
- 10. Hørte myndigheder og organisationer mv.**
- 11. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Seksuelle overgreb mod børn er en meget alvorlig forbrydelse, som kan påvirke offeret resten af livet. Samfundet skal stå klar til at hjælpe et barn, der bliver udsat for et seksuelt overgreb, og samtidigt sikre, at gerningspersonen bliver straffet og ikke forgriber sig på børn igen.

En række konkrete sager med dømte seksualforbrydere, der efter udstået straf har begået nye overgreb, har vist, at der er behov for at styrke indsatsen på området. Der har været tale om sager, hvor dømte seksualforbrydere, der er givet et forbud mod at opholde sig sammen med børn, igen har begået seksuelle overgreb.

Justitsministeren fremlagde den 11. december 2018 udspillet ”Styrket indsats mod pædofilidømte”. Udspillet indeholder en række initiativer, der har til formål at styrke indsatsen mod dømte seksualforbrydere.

Lovforslaget gennemfører en række af initiativerne i udspillet ”Styrket indsats mod pædofilidømte”.

I dag kan retten i forbindelse med en dom for visse seksualforbrydelser give den dømte et særligt forbud mod at opholde sig sammen med børn og tage kontakt til børn.

Med lovforslaget foreslås det, at rækkevidden af opholdsforbud meddelt efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, udvides, så retten kan bestemme, at forbuddet skal omfatte flere nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed. I dag kan opholdsforbuddet alene gives til et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet.

Adgangen til at meddele forbud foreslås med lovforslaget udvidet, så forbud kan gives, når det må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed. I dag kan forbud kun gives, hvis der er nærliggende fare for, at den dømte begår ny lignende kriminalitet.

Det foreslås desuden, at forbuddet fremover som udgangspunkt skal gives indtil videre, dvs. uden tidsbegrænsning. Retten skal dog kunne beslutte at tidsbegrænse forbuddet i 1-5 år. Dette vil navnlig være relevant i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, og hvor det pådømte forhold ikke er begået mod et eller flere børn.

Lovforslaget indebærer yderligere, at strafferammen for overtrædelse af forbuddet hæves fra fængsel indtil 4 måneder til fængsel indtil 2 år. Det forudsættes, at strafniveaue i sager om overtrædelse af forbud, jf. straffelovens § 236, stk.

7, generelt forhøjes til mindst det dobbelte i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene.

Det foreslås endvidere, at politiet skal føre tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, stk. 1. Tilsynet skal udføres uanmeldt og omfatte hele forbuddets gyldighedsperiode, dvs. fra forbuddet gives, til det ophæves eller bortfalder.

Politiet skal som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse kunne skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet skal endvidere uden retskendelse kunne foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Politiet skal også kunne videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv. om, hvilke personer der har fået opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve opholdsforbud, og oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet. Modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de nævnte oplysninger, og straffelovens § 152 og § 152 c-f finder tilsvarende anvendelse.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ændring af straffelovens § 236

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Forbud efter straffelovens § 236, stk. 1

Det følger af straffelovens § 236, stk. 1, at retten i forbindelse med en dom for visse seksualforbrydelser kan give den dømte et opholdsforbud, et boligforbud, et besøgsforbud eller et kontaktforbud.

2.1.1.1.1. Opholdsforbud

Et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, indebærer, at den dømte ikke må opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet.

Udtrykket opholde sig eller færdes skal forstås på samme måde som i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Ophold eller færden omfatter dermed enhver fysisk tilstedeværelse inden for det afgrænsede område, herunder at passere igennem området. Et opholdsforbud vil således som udgangspunkt indebære, at den blotte tilstedeværelse i det af-

grænsede område vil udgøre en overtrædelse, selv om der er tale om helt kortvarige ophold. Et opholdsforbud indebærer således også et forbud mod at bosætte sig i området.

Det geografiske område, som et opholdsforbud dækker, skal beskrives så præcist som muligt i dommen, f.eks. ved anvendelse af kort over området.

Et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, er ikke begrænset til bestemte typer af steder.

2.1.1.1.2. Boligforbud

Et boligforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2, indebærer, at den dømte ikke uden politiets tilladelse må lade børn under 18 år tage ophold i sin bolig eller selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under 18 år.

Meddeles den dømte et boligforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2, kan den dømte forbydes at lade børn under 18 år tage ophold i sin bolig eller selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under 18 år. Bestemmelsen finder f.eks. anvendelse i tilfælde, hvor den dømte deler bolig med et barn. Boligforbud omfatter ikke den dømtes egne børn eller adoptivbørn, jf. straffelovens § 236, stk. 2, 2. pkt.

Begrebet bolig skal forstås bredt og er et andet og betydeligt videre begreb end bopæl. Bolig omfatter også en midlertidig bolig, herunder en feriebolig, og kan også være f.eks. en campingvogn, en båd eller et telt. Med bolig sigtes først og fremmest til det sted, hvor den pågældende overnatter.

Med udtrykkene tage ophold og opholder sig sigtes dermed også til ophold med overnatning, og det er endvidere i almindelighed et krav, at der er tale om flere overnatninger.

Et boligforbud er ikke til hinder for, at den dømte tilbringer dagtimerne sammen med et barn, når blot den dømte og barnet ikke overnatter i samme bolig. Regulering af samvær med et barn i dagtimerne er i stedet omfattet af et besøgsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 3.

Et boligforbud indebærer, at den dømte ikke uden politiets tilladelse må dele bolig med et barn, jf. straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2.

Politiet skal således i almindelighed give tilladelse til den dømte, hvis den dømte giver samtykke til, at politiet orienterer det pågældende barns forældre (dvs. indehaveren eller indehaverne af forældremyndigheden) om den dom, hvorved boligforbuddet er givet.

Den dømtes samtykke vil i givet fald indebære, at politiet kan orientere barnets forældre om hele dommen, dog bortset fra oplysninger om den dømtes personnummer og oplysninger, som er fortrolige af hensyn til andre personer end den dømte.

2.1.1.1.3. Besøgsforbud

Et besøgsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 3, indebærer, at den dømte ikke må modtage besøg af et barn, der ikke er ledsaget af en voksen.

Bestemmelsen angår tilfælde, hvor den dømte selv modtager besøg af et barn. Et besøgsforbud er dermed ikke til hinder for, at andre personer i den dømtes husstand, herunder børn i husstanden, kan modtage besøg af et barn, der ikke er ledsaget af en voksen. Det er dog en forudsætning, at det andet medlem af husstanden, som barnet besøger, er hjemme, mens barnet er på besøg. Hvis den dømte er alene hjemme, vil ethvert besøg af et barn, der ikke er ledsaget af en voksen, være i strid med besøgsforbuddet. Det gælder omvendt, at besøg, der udelukkende finder sted, mens den dømte ikke er til stede, ikke vil være i strid med besøgsforbuddet, og dette gælder, selv om barnet er kommet efter invitation fra den dømte, og der ikke er andre personer hjemme.

Begrebet besøg omfatter tilfælde, hvor barnets tilstedeværelse hos den dømte ikke er så langvarig, at der er tale om at tage ophold, som det fremgår af straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2. Besøg omfatter også tilfælde, hvor den dømte uden for sin bolig, eksempelvis på en restaurant eller i en forlystelsespark, er vært for et barn, der ikke er ledsaget af en voksen. Besøg omfatter ikke tilfælde, hvor den dømte og et barn mødes, uden at den dømte kan siges at være vært for barnet.

Bestemmelsen indeholder ikke en egentlig undergrænse for, hvor kort tid barnet skal være til stede hos den dømte, før der er tale om et besøg i bestemmelsens forstand. En kortvarig tilstedeværelse af f.eks. 5-10 minutters varighed må således også anses som et besøg i bestemmelsens forstand. En helt kortvarig tilstedeværelse af f.eks. 2-3 minutters varighed eksempelvis for at give eller modtage en besked eller hente eller bringe noget kan dog ikke anses som et besøg i bestemmelsens forstand.

Et barns tilstedeværelse hos den dømte vil have karakter af et besøg i bestemmelsens forstand, uanset om den dømte eller barnet har taget initiativ hertil, og uanset om besøget er planlagt i forvejen, eller barnet f.eks. kommer uanmeldt. Hvis barnet selv er gået ind hos den dømte, er det dog en forudsætning, at den dømte har accepteret barnets tilstedeværelse eller ikke tager rimelige skridt til at bringe barnets tilstedeværelse til ophør.

Et besøg vil alene være en overtrædelse af et besøgsforbud, hvis barnet ikke er ledsaget af en voksen.

Besøgsforbud omfatter ikke den dømtes børn eller adoptivbørn, jf. straffelovens § 236, stk. 2, 2. pkt.

I modsætning til boligforbud kan politiet ikke dispensere fra et besøgsforbud.

2.1.1.1.4. Kontaktforbud

Et kontaktforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, indebærer, at den dømte ikke gennem internettet eller et lignende system til spredning af information må søge at kontakte børn under 18 år, der ikke kender den dømte i forvejen.

Begrænsningen til børn, der ikke kender den dømte i forvej en, skyldes hensynet til, at den dømte f.eks. bør kunne e-maile, skype eller chatte med børn, den dømte har lært at kende uden anvendelse af internettet, eksempelvis børn af venner eller familie. Begrænsningen skal derfor forstås på den måde, at hvis den dømte i strid med et kontaktforbud gennem internettet har lært et barn at kende, vil kontakt gennem internettet stadig være i strid med kontaktforbuddet, så længe den dømte og barnet ikke har mødtes direkte.

Bestemmelsen omfatter endvidere kontakt gennem et lignende system til spredning af information.

Kontakt omfatter en hvilken som helst kontakt, både skriftlig og mundtlig, som foregår ved den dømtes anvendelse af internettet. Det kan f.eks. være e-mail, internetchat, internettelefoni og sociale medier, herunder Facebook. Telefonering og fremsendelse af en tekst- eller billedbesked ved anvendelse af telefonnettet er derimod ikke omfattet.

Et kontaktforbud er overtrådt, når den dømte f.eks. har afsendt en e-mail eller lagt en besked på en Facebook-profil med forsæt til at opnå kontakt med et barn. Der vil dermed foreligge en fuldbyrdet overtrædelse af kontaktforbuddet, selvom e-mailen eller beskeden ikke kommer frem til noget barn.

2.1.1.2. Betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236

Efter straffelovens § 236, stk. 1, kan forbud gives, når nogen dømmes efter straffelovens § 216 om voldtægt, § 222 om seksuelt forhold til et barn under 15 år, § 223, stk. 2, om seksuelt forhold til en person under 18 år ved groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed, § 224, stk. 1, om medvirken til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde, § 228 om uagtsom overtrædelse af visse seksualforbrydelser,

§ 232 om blufærdighedskrænkelser og § 262 a, stk. 2, om menneskehandel af en person under 18 år. Bestemmelsen finder endvidere anvendelse, hvis den dømte har overtrådt § 225 om andet seksuelt forhold end samleje, jf. straffelovens § 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1.

Efter straffelovens § 236, stk. 3, kan forbud gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Det fremgår af bemærkningerne til straffelovens § 236, stk. 3, jf. Folketingstidende, 2012-2013, A, L 141 som fremsat, side 67, at forbud i almindelighed kun bør anvendes, hvis den dømte tidligere er dømt for tilsvarende forhold eller nu findes skyldig i ligeartede forhold begået ved forskellige lejligheder over for forskellige ofre. Er den pågældende ikke tidligere straffet for lignende kriminalitet, vil en enkeltstående overtrædelse således efter de gældende regler ikke give anledning til forbud, uanset om overtrædelsen er grov og eventuelt er begået over for flere ofre (eksempelvis grov voldtægt af flere ofre ved én lejlighed). Er den pågældende ikke tidligere straffet for lignende kriminalitet, vil en flerhed af overtrædelser begået over for samme offer heller ikke give anledning til forbud, og dette gælder, selv om overtrædelserne er grove og/eller er fortsat gennem lang tid (eksempelvis seksuelt misbrug af et barn gennem flere år).

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til straffelovens § 236, stk. 3, jf. Folketingstidende, 2012-2013, A, L 141 som fremsat, side 66, at forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, er et supplement til de generelle regler om rettighedsfrakendelse, jf. straffelovens § 79, og om vilkår for betinget dom, jf. straffelovens § 57. Forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, bør i almindelighed kun anvendes, hvis en rettighedsfrakendelse eller et vilkår i en betinget dom ikke vil være tilstrækkelig til at forebygge nærliggende fare for ny tilsvarende kriminalitet.

Et forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, har ikke til formål at beskytte de konkrete ofre for de pådømte forhold mod nye overgreb eller mod krænkende henvendelser fra den dømtes side. Forbuddet har derimod til formål at beskytte eventuelle nye ofre.

Forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, omfatter ikke kontakt, ophold eller færdens, som af særlige grunde må anses for beføjet, jf. straffelovens § 236, stk. 2, 1. pkt.

2.1.1.3. Forbuddets varighed

Forbud gives for en periode fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom eller indtil videre, hvilket vil sige uden tidsbegrænsning, jf. straffelovens § 236, stk. 4.

Det fremgår af bemærkningerne til straffelovens § 236, stk. 4, jf. Folketingstidende, 2012-2013, A, L 141 som fremsat, side 67, at udgangspunktet er, at forbud gives tidsbegrænset, og at tidsbegrænset forbud kun anvendes i særligt grove tilfælde, hvor der er grundlag for at antage, at der stadig efter mere end 5 år efter endelig dom vil være nærliggende fare for ny lignende kriminalitet.

Når et forbud er givet indtil videre, kan den dømte efter 5 års forløb regnet fra endelig dom forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten, jf. straffelovens § 236, stk. 6.

2.1.1.4. Overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236

Overtrædelse af forbud meddelt efter straffelovens § 236, stk. 1, straffes med fængsel indtil 4 måneder, jf. § 236, stk. 7.

Dømte, som er meddelt forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, vil kunne prøveløslades efter straffelovens § 38, hvis prøveløsladelse ikke er utilrådelig. Kriminalforsorgen vil som forudsætning for en prøveløsladelse kunne fastsætte et særskilt vilkår med samme indhold som det meddelte forbud, jf. straffelovens § 39, stk. 2, jf. straffelovens § 57. Det bemærkes, at den dømte som udgangspunkt kun vil kunne prøveløslades, hvis den dømte er i sexologisk behandling.

Det er kriminalforsorgen, der fører tilsyn med den prøveløsladtes overholdelse af vilkårene for prøveløsladelsen. Hvis den prøveløsladte overholder de fastsatte vilkår, aflægger kriminalforsorgen som udgangspunkt ikke uanmeldte besøg på den prøveløsladtes bopæl.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det kan have vidtrækkende konsekvenser for et barn at blive udsat for et seksuelt overgreb.

Regeringen ønsker at styrke indsatsen over for dømte seksualforbrydere, så det forhindres, at de begår nye overgreb.

Indsatsen skal bl.a. styrkes ved, at domstolene får videre adgang til at meddele seksualforbrydere forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, ved at styrke tilsyn med dømte, der er givet forbud og ved at skærpe konsekvenserne, når dømte overtræder forbud.

Fremadrettet skal et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, kunne omfatte flere nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed. Retten skal endvidere kunne meddele opholds-, bolig-, besøgs- og kontaktforbud, allerede når det vurderes, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed. Forbud skal også kunne gives i førstegangstilfælde, når forbrydelsen er af grovere karakter.

Forbud skal fremadrettet som udgangspunkt gives uden tidsbegrænsning. Retten skal dog kunne tidsbegrænse forbuddet i 1-5 år.

Endvidere skal det meddelte forbud håndhæves på en effektiv og systematisk måde. Dette skal ske ved at etablere et tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, stk. 1. Tilsynet skal udføres af politiet og omfatte hele forbuddets gyldighedsperiode.

Politiet skal endvidere have adgang til at videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv. om, hvilke personer der har fået et forbud mod at opholde sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution mv.

Endelig skal det have mærkbare konsekvenser, når dømte overtræder et forbud. Det foreslås, at strafferammen for overtrædelse af forbud hæves fra fængsel indtil 4 måneder til fængsel indtil 2 år.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Ændring af rækkevidden af opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1

Det foreslås at ændre straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, så opholdsforbud meddelt efter bestemmelsen kan omfatte nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Den foreslåede ændring indebærer, at rækkevidden af opholdsforbud udvides, så retten f.eks. kan pålægge en person, der dømmes for blufærdighedskrænkelse i en svømmehal, et forbud mod at opholde sig i samtlige svømmehaller i samme eller andre kommuner eller på andre nærmere angivne steder, hvor der er fare for, at den dømte begår lignende forbrydelser, f.eks. idrætshaller, offentlige parker eller anlæg, skoler, legepladser, daginstitutioner, skove eller strandområder.

Formålet med ændringen er at forebygge, at dømte seksualforbrydere begår ny lignende kriminalitet andre steder end der, hvor den lovovertrædelse, som gav anledning til forbuddet, er begået.

I den forbindelse bemærkes det, at forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, ikke har til formål at beskytte de konkrete ofre for de pådømte forhold mod nye overgreb eller mod krænkende henvendelser fra den dømtes side. Forbuddet har derimod til formål at beskytte eventuelle nye ofre. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.1.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det forekommer på den baggrund ikke hensigtsmæssigt at begrænse opholdsforbuddets rækkevidde til områder i nærheden af gerningsstedet, som det er tilfældet efter den nuværende bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1.

De områder, som opholdsforbuddet skal omfatte, skal beskrives så præcist som muligt i dommen. Det kan f.eks. være ved adresseangivelse eller ved anvendelse af kort over områderne.

Vurderingen af, hvilke områder der skal være omfattet af et opholdsforbud, beror på rettens skøn i det enkelte tilfælde. I den forbindelse skal retten lægge vægt på hensynet til at forebygge, at den dømte begår ny lignende kriminalitet.

Der er med lovforslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af rækkevidden af opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.1.3.2. Ændring af betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236

Det foreslås at ændre straffelovens § 236, stk. 3, så forbud kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Dermed vil det ikke længere være et krav, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Det vil forsat vil være en betingelse for at meddele forbud, at det må antages, at forbuddet vil være egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, jf. straffelovens § 236, stk. 3. Forbuddet må endvidere ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold, jf. straffelovens § 236, stk. 5.

Den foreslåede ændring vil betyde, at forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, også vil kunne gives i tilfælde, hvor den

dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, når forbrydelsen er af grovere karakter.

Der er med lovforslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.1.3.3. Ændring af varigheden af forbud efter straffelovens § 236

Det foreslås at nyaffatte straffelovens § 236, stk. 4, så forbud meddelt efter bestemmelsens stk. 1 gives indtil videre, dvs. uden tidsbegrænsning.

Retten skal dog efter en konkret vurdering af karakteren af det begåede forhold og sagens øvrige omstændigheder, herunder den dømtes personlige forhold, kunne tidsbegrænse forbuddet i 1-5 år. Dette vil navnlig være relevant i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, og hvor det pådømte forhold ikke er begået mod et eller flere børn.

Forbuddet, herunder dets varighed, må ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold, jf. straffelovens § 236, stk. 5.

Når forbud er givet indtil videre, kan den dømte efter 5 års forløb regnet fra endelig dom forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten, jf. straffelovens § 236, stk. 6, 1. pkt.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.1.3.4. Skærpelse af straffen for overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236

Det foreslås, at strafferammen i straffelovens § 236, stk. 7, for overtrædelse af forbud meddelt efter bestemmelsens stk. 1 forhøjes fra fængsel indtil 4 måneder til fængsel indtil 2 år.

Med den foreslåede ændring vil strafferammen for overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, svare til strafferammen for overtrædelse af tilhold eller opholdsforbud, jf. § 21, stk. 2, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Det forudsættes, at strafniveauet i sager om overtrædelse af forbud, jf. straffelovens § 236, stk. 7, generelt forhøjes til

mindst det dobbelte i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene efter bestemmelsen. Hvis der er tale om en sag, der i dag afgøres med 60 dages fængsel, lægges der således op til, at straffen efter lovændringen som udgangspunkt skal afgøres med mindst 4 måneders fængsel.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

2.1.3.5. Tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 8 i straffelovens § 236, hvorefter politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter bestemmelsens stk. 1.

Tilsynet skal udføres uanmeldt og omfatte hele forbuddets gyldighedsperiode, dvs. fra forbuddet gives, til det ophæves eller bortfalder. Tilsynet vil dermed både omfatte en eventuel prøvetid og perioden efter endelig løsladelse af den dømte.

Politiet skal som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse kunne skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelser heraf. Politiet skal endvidere uden retskendelse kunne foretage undersøgelser af breve og andre papirer samt andre genstande, herunder computere, telefoner og andet IT-udstyr, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Formålet med politiets tilsyn er at kontrollere, at den dømte overholder det meddelte forbud. Tilsynet er således af forebyggende og kontrollerende karakter, og de indgreb, som foretages som led i tilsynets gennemførelse, har dermed ikke karakter af straffeprocessuelle indgreb. På den baggrund er det Justitsministeriets vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille krav om, at politiet i forbindelse med tilsynets gennemførelse indhenter retskendelse fra domstolene.

Politiets gennemførelse af tilsynet vil derimod være omfattet af retssikkerhedslovens bestemmelser om gennemførelse af tvangsindgreb, som foretages af den offentlige forvaltning uden for strafferetsplejen, jf. § 1 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 (retssikkerhedsloven). Det følger heraf, at retssikkerhedslovens bestemmelser skal iagttages i forbindelse med gennemførelsen af tilsynet.

Hvis den dømte i forbindelse med tilsynet med rimelig grund mistænkes for at have begået et strafbart forhold, vil retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb skulle iagttages. Det betyder, at politiet i en sådan situation som udgangspunkt vil skulle indhente en retskendelse for at foretage en ransagning af den dømtes bolig, computer, telefon eller andet IT-udstyr, medmindre at øje-

medet dermed ville forspildes, jf. retsplejelovens § 796, stk. 3.

Formålet med tilsynet er at sikre, at den dømte overholder det meddelte forbud efter straffelovens § 236, stk. 1. Tilsynets udførelse afhænger derfor af, om den dømte er meddelt et opholdsforbud, et boligforbud, et besøgsforbud eller et kontaktforbud.

Tilsynet skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 9.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt stk. 10 i straffelovens § 236, hvorefter politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv. om, hvilke personer der har fået forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, mod at opholde sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution mv. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1. Oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelse af forbuddet.

Det forudsættes, at politiet f.eks. kan videregive de nævnte oplysninger til indehaveren eller bestyreren af en svømmehal, idrætshal mv., som er omfattet af et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt stk. 11 i straffelovens § 236, hvorefter modtagerne af oplysningerne har tavshedspligt. Straffelovens § 152 og § 152 c-f finder tilsvarende anvendelse, hvilket indebærer, at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder og under særlige skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

De nærmere regler om gennemførelse af tilsyn, politiets videregivelse af oplysninger, modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne skal fastsættes af justitsministeren, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 12. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

3. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

3.1. Grundloven

Det følger af grundlovens § 72, at boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.

Det er dermed udgangspunktet i grundloven, at tvangsindgreb i private hjem kræver retskendelse. Udgangspunktet om krav om retskendelse kan dog fragives, hvis indgrebet sker med hjemmel i lov.

Det er den almindelige opfattelse, at grundlovens § 72 ikke er begrænset til at angå foranstaltninger, der er led i strafforfølgning. Grundlovens § 72 finder dermed anvendelse både på tvangsindgreb, som foretages inden og uden for strafferechtsplejen.

Som det fremgår af pkt. 2.1.3.5, foreslås det, at politiet som led i gennemførelsen af tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, uden retskendelse skal kunne skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet skal endvidere uden retskendelse kunne foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8.

De nævnte indgreb, som gennemføres som led i politiets tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, vil dermed være hjemlet i lov. Justitsministeriet finder på den baggrund, at lovforslaget ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 72.

3.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Den foreslåede ordning med udvidelse af opholdsforbuddets rækkevidde og politiets tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236 vil kunne indebære indgreb i de rettigheder, der er reguleret af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) i forhold til den dømte. Der er navnlig tale om artikel 2 i 4. Tillægsprotokol om retten til at færdes frit og til frit at vælge opholdssted samt konventionens artikel 8 om retten til privatliv og familieliv.

Det fremgår af artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK, at enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, inden for dette skal have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Efter artikel 8, stk. 1, i EMRK, har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Beskyttelsen efter disse bestemmelser er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb i de nævnte rettigheder, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (dvs. opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder forebyggelse af forbrydelser, jf. EMRK artikel 8, stk. 2, og artikel 2, stk. 3, i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

Som det fremgår af pkt. 2.1.3.5, foreslås det, at politiet som led i gennemførelsen af tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, uden retskendelse skal kunne skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet skal endvidere uden retskendelse kunne foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 8.

Som det fremgår af pkt. 2.1.3.1, foreslås det, at opholdsforbuddets rækkevidde udvides, så opholdsforbud meddelt efter bestemmelsen kan omfatte nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

De nævnte indgreb vil være foreskrevet ved lov, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, og stk. 8. Justitsministeren vil endvidere fastsætte nærmere regler om politiets gennemførelse af tilsyn, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 11.

Som nævnt i pkt. 2.1.3.5 er formålet med tilsynet at sikre, at den dømte overholder det meddelte forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, og dermed at forhindre, at den dømte begår ny lignende kriminalitet. Formålet med udvidelse af opholdsforbuddet er ligeledes at forebygge, at den dømte begår ny lignende kriminalitet. Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at de indgreb, der foretages som led i gennemførelsen af tilsynet, varetager hensynet til at forebygge forbrydelser, som er anført i EMRK artikel 8, stk. 2 og artikel 2, stk. 3, i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

Det følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at Domstolen lægger vægt på alvoren af den skade, som ofre kan blive påført som følge af seksualforbrydelser, og at staterne har en pligt til at beskytte private mod sådanne former for overfald, jf. Stubbings og andre mod Storbritannien, dom af 22. oktober 1996, præmis 64. Derudover lægges der ved vurderingen af ordningens proportionalitet vægt på, at formålet med ordningen er at sikre forebyggelse af ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet skal være egnet til at sikre opfyldelsen af dette formål, at det er domstolene, der fastlægger den nærmere geografiske afgrænsning af forbuddet, og at domstolene har mulighed for

at meddele et forbud af tidsbegrænset varighed. Domstolene vil i den forbindelse skulle foretage en vurdering af betydningen af arten og grovheden af den begåede kriminalitet i forhold til forbuddets udstrækning, og domstolene vil skulle inddrage det forhold, at forbuddet vil indebære, at der føres hyppige tilsyn, og at et forbud givet indtil videre vil medføre, at den dømte ikke vil have mulighed for at få forbuddet prøvet på ny før 5 år efter endelig dom. Justitsministeren kan dog, når særlige omstændigheder taler for det, tillade, at indbringelse for retten sker tidligere, jf. straffelovens § 236, stk. 6, 2. pkt.

Der lægges endvidere vægt på, at tilsynet, som nævnt i pkt. 2.1.3.5, skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 9. Det fremgår endvidere af straffelovens § 236, stk. 5, som ikke foreslås ændret, at forbud ikke må stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

4. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Med lovforslagets § 1, nr. 5, og de heri foreslåede bestemmelser i straffelovens § 236, stk. 8 og stk. 10, 1. og 2. pkt., forudsættes det, at der vil ske en behandling af personoplysninger af politiet.

Efter Justitsministeriets vurdering kan de foreslåede bestemmelser fastsættes inden for rammerne af direktiv nr. 2016/680 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger (retshåndhævelsesdirektivet) og lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger med senere ændringer (retshåndhævelsesloven).

Politiets behandling af personoplysninger efter de foreslåede bestemmelser vil i øvrigt skulle ske i overensstemmelse med retshåndhævelsesdirektivet og retshåndhævelsesloven.

Politiets behandling vil både kunne omfatte behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af retshåndhævelseslovens § 9 og behandling af følsomme personoplysninger omfattet af retshåndhævelseslovens § 10.

Efter retshåndhævelseslovens § 9 kan behandling af ikke-følsomme personoplysninger ske, når behandlingen er nødvendig for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.

Efter retshåndhævelseslovens § 10, stk. 1, gælder et almindeligt forbud mod behandling af følsomme personoplysninger i form af race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering. Efter § 10, stk. 2, må sådanne følsomme personoplysninger dog behandles, når det er strengt nødvendigt og sker af hensyn til retshåndhævelsesformål, herunder for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser, eller hvis behandlingen vedrører oplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrede.

Herudover skal de grundlæggende principper i retshåndhævelseslovens § 4 for den dataansvarliges behandling af oplysninger, herunder om indsamling, ajourføring og opbevaring mv., altid iagttages. Behandling af oplysninger skal bl.a. ske i overensstemmelse med »god databehandlings-skik« og under hensyn til oplysningernes karakter, jf. § 4, stk. 1. Dette indebærer, at behandlingen skal være rimelig og lovlig. Indsamling af oplysninger må endvidere kun ske til udtrykkeligt angivne og saglige retshåndhævelsesformål, og senere behandling af oplysningerne må ikke være uforenelige med disse formål, jf. § 4, stk. 2. Efter § 4, stk. 3, skal de oplysninger, som behandles, være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det er vurderingen, at politiets behandling af personoplysninger efter de foreslåede bestemmelser i straffelovens § 236, stk. 8 og stk. 10, 1. og 2. pkt., vil være i overensstemmelse med §§ 4, 9 og 10 i retshåndhævelsesloven, idet behandling af personoplysninger i medfør af de foreslåede bestemmelser må anses for at være strengt nødvendig og vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger. For så vidt angår politiets behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8, og overensstemmelsen med retshåndhævelseslovens § 4, skal det særligt fremhæves, at det følger af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 9, at tilsyn efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8, skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål.

Det bemærkes endvidere, at de øvrige bestemmelser i retshåndhævelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles af politiet efter de foreslåede bestemmelser.

Lovforslagets § 1, nr. 5, og den heri foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, 3. pkt., om privates (indehavere, bestyrere mv.) behandling af ikke-følsomme og følsomme personoplysninger, i forbindelse med at de modtager oplysninger fra politiet om, hvilke personer der har fået forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, er en bestemmelse om behandling af personoplysninger. Den foreslåede bestemmelse er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

I databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, findes de relevante bestemmelser om, hvornår almindelige personoplysninger må behandles, herunder indsamles og videregives. Det følger bl.a. af artikel 6, stk. 1, litra c og e, at behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, eller hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Efter forordningens artikel 6, stk. 2, kan medlemsstaterne opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af forordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i forordningens kapitel IX (artikel 85-91).

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, der fastsætter nærmere betingelser for at anvende artikel 6, stk. 2, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag, eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Derudover fremgår det bl.a. af artikel 6, stk. 3, at medlemsstaterne i den forbindelse kan fastsætte de generelle betingelser for lovlig behandling, og at man i den forbindelse kan indføre formålsbegrænsninger.

Databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, skal ses i forlængelse af artikel 6, stk. 2. Artikel 6, stk. 3, er således en uddybning af, hvordan de bestemmelser, som indføres efter artikel 6, stk. 2, hvorefter medlemsstaterne kan opretholde eller indføre specifikke regler, nærmere vil skulle udformes.

Efter databeskyttelsesforordningen er det således muligt at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen i forbindelse med artikel 6, stk. 1, litra c og e, vedrørende behandling på baggrund af en retlig forpligtelse eller i samfundets interesse.

For så vidt angår følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, bemærkes, at behandling heraf som udgangspunkt er forbudt, jf. artikel 9, stk. 1. Der gælder imidlertid en række undtagelser til dette forbud, jf. stk. 2-4. Det følger bl.a. af artikel 9, stk. 2, litra g, at forbuddet mod behandling i artikel 9, stk. 1, ikke finder anvendelse, når behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

For så vidt angår personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 10 om strafbare oplysninger bemærkes, at disse oplysninger er omfattet af forordningens artikel 6, jf. ordlyden af artikel 10, 1. pkt.

For så vidt angår de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 5 og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, 3. pkt., er det Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse kan fastsættes inden for rammerne af forordningens artikel 6 og 9. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning, s. 169 ff. og s. 229 ff. Med den foreslåede bestemmelse gøres der således brug af muligheden for at fastsætte en national særregel om den private modtagers behandling af personoplysninger, hvorfor særreglen i den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 10, 3. pkt., vil være hjemmel for den privates behandling af både følsomme og ikke-følsomme personoplysninger om den dømte, herunder oplysninger om strafbare forhold.

Privates behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse skal i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder særligt databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det følger bl.a. af databeskyttelsesforordningens artikel 5, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed). Endvidere skal personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (formålsbegrænsning). Herudover skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering).

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Domstolene meddeler i dag forbud efter straffelovens § 236 i ca. 10-15 sager om året. De fleste forbud er bolig-, besøgs-, eller kontaktforbud. De forskellige typer forbud gives i nogle tilfælde i kombination.

Etableringen af tilsyn med dømtes overholdelse af forbud, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 8, vil medføre nye arbejdsgange hos politiet. Det samme gælder politiets adgang til at videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv. om, hvilke personer der er givet et opholdsforbud, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, 1. og 2. pkt.

Det forventes, at udgifterne til politiets tilsyn med dømtes overholdelse af opholds-, bolig- og besøgsforbud vil kunne afholdes inden for politiets eksisterende økonomiske ramme.

Det skønnes, at udgifterne til politiets tilsyn med dømtes overholdelse af kontaktforbud vil udgøre ca. 5 mio. kr. årligt. Der lægges op til, at udgifterne afholdes inden for politiets eksisterende økonomiske ramme.

De øvrige ændringer af straffelovens § 236 forventes ikke at medføre væsentlige merudgifter.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8, medfører, at politiet uden retskendelse kan skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelser heraf. Politiet kan endvi-

dere uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstand, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. januar til den 11. februar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Amnesty International, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Voldtægts ofre, Rigshospitalet, Center for Voldtægts ofre, Århus, Center mod Menneskehandel, Danmarks Lærerforening, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Danske Advokater, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Digitalt Ansvar, Exitcirklen, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen Far, Gadejuristen, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Justitia, KFUKs sociale arbejde, KL, Kompetencecenter Prostitution, Kvinderådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Lev Uden Vold, LOS – De private sociale tilbud, Mødrehjælpen, Offerrådgivningerne i Danmark, Pro Vest, Red Barnet, Reden International, Reden København, Reden Odense, Reden Aarhus, Retspolitisk Forening, Røde Kors i Danmark, RådgivningsDanmark, Seksualpolitisk Forum, Sexarbejdernes Interesseorganisation, Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-Samrådet, Tænketanken VM Videns om Mænd.

Lovforslaget har endvidere været i høring hos Datatilsynet og Digitaliseringsstyrelsen.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænsede merudgifter på ca. 5 mio. kr.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Etablering af tilsyn og adgang til at videregive oplysninger vil medføre nye arbejdsgange hos politiet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Politiet kan uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelser heraf. Politiet kan endvidere uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstand, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter straffelovens § 236, stk. 1, kan retten i dag i forbindelse med en dom for visse seksualforbrydelser give den dømte et opholds-, bolig-, besøg- eller kontaktforbud.

Et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, indebærer, at den dømte ikke må opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet.

Udtrykket opholde sig eller færdes skal forstås på samme måde som i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Ophold eller færden omfatter dermed enhver fysisk tilstedeværelse inden for det afgrænsede område, herunder at passere igennem området. Et opholdsforbud vil således som ud-

gangspunkt indebære, at den blotte tilstedeværelse i det afgrænsede område vil udgøre en overtrædelse, selv om der er tale om helt kortvarige ophold. Et opholdsforbud indebærer således også et forbud mod at bosætte sig i området.

Det geografiske område, som et opholdsforbud dækker, skal beskrives så præcist som muligt i dommen, f.eks. ved anvendelse af kort over området.

Et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, er ikke begrænset til bestemte typer af steder.

Det foreslås at ændre straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, således at der ved dommen kan gives den dømte et forbud mod at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den pågældende vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Den foreslåede ændring indebærer, at opholdsforbuddets rækkevidde udvides, så retten f.eks. kan pålægge en person,

der dømmes for blufærdighedskrænkelser i en svømmehal, et forbud mod at opholde sig i samtlige svømmehaller i samme eller andre kommuner eller på andre nærmere angivne steder, hvor der er fare for, at den dømte begår lignende forbrydelser, f.eks. idrætshaller, offentlige parker eller anlæg, skoler, legepladser, daginstitutioner, skove eller strandområder.

De områder, som opholdsforbuddet skal omfatte, skal beskrives så præcist som muligt i dommen. Det kan f.eks. være ved adresseangivelse eller ved anvendelse af kort over områderne.

Vurderingen af, hvilke områder der skal være omfattet af et opholdsforbud, beror på rettens skøn i det enkelte tilfælde. I den forbindelse skal retten lægge vægt på hensynet til at forebygge, at den dømte begår ny lignende kriminalitet.

Afgrænsningen af de steder, som opholdsforbuddet skal omfatte, skal endvidere opfylde kravet om proportionalitet. Opholdsforbuddets rækkevidde må således ikke gå udover, hvad der er nødvendigt for at forebygge, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Der er med lovforslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af rækkevidden af opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter straffelovens § 236, stk. 3, kan den dømte i dag gives et forbud, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Det foreslås at ændre straffelovens § 236, stk. 3, så forbud kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Dermed vil det ikke længere være et krav, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Den foreslåede ændring vil bl.a. betyde, at forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, også vil kunne gives i tilfælde, hvor

den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, når forbrydelsen er af grovere karakter.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, når forbrydelsen er begået af flere i forening (f.eks. gruppevoldtægt), er begået over for flere ofre (f.eks. samtidig blufærdighedskrænkelser af flere ofre), eller når der er tale om gentagne eller længerevarende seksuelle overgreb mod ét offer. Derudover vil retten kunne lægge vægt på, at forbrydelsen er begået over for et eller flere børn, herunder på barnets alder.

Om et opholdsforbud bør gives i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er dømt for lignende kriminalitet, vil navnlig afhænge af, om et forbud mod ophold og færden i det eller de i forbuddet angivne områder kan anses for egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det pådømte forhold vedrører seksualforbrydelser begået i flere svømmehaller, idrætshaller el. lign. Anvendelsen af opholdsforbud i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er dømt for lignende kriminalitet, vil navnlig være relevant, når forholdene er begået over for børn.

I tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, vil boligforbud eller besøgsforbud navnlig kunne gives, når det pådømte forhold vedrører seksualforbrydelser begået over for mod flere børn eller gentagne eller længerevarende seksualforbrydelser begået over for ét offer, som den dømte har delt bolig med eller haft besøg af. Det vil herudover afhænge af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, om et boligforbud eller et besøgsforbud vil være egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Hvis den dømte udelukkende har misbrugt egne børn eller adoptivbørn, vil der i almindelighed ikke være anledning til at give boligforbud eller besøgsforbud, da sådanne forbud ikke omfatter egne børn eller adoptivbørn, jf. straffelovens § 236, stk. 2, 2. pkt.

Hvis den dømte udelukkende har misbrugt børn, som den pågældende har delt bolig med, vil der i almindelighed ikke være anledning til ved siden af et boligforbud også at give et besøgsforbud.

I tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, vil et kontaktforbud navnlig kunne gives, hvis det pådømte forhold vedrører seksualforbrydelser begået over for et eller flere børn, som den pågældende er kommet i kontakt med gennem internettet eller et lignende system til spredning af information.

Det vil bero på rettens skøn, om det pådømte forhold er af så grov karakter, at der kan gives forbud i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet.

Det vil fortsat vil være en betingelse for at meddele forbud, at det må antages, at forbuddet vil være egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, jf. straffelovens § 236, stk. 3. Forbuddet må endvidere ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold, jf. straffelovens § 236, stk. 5.

Ved vurderingen af, om et forbud kan antages at være egnet til at forebygge faren for ny tilsvarende kriminalitet, skal retten inddrage oplysninger om den dømtes person, som de eksempelvis fremgår af en eventuel personundersøgelse efter retsplejelovens § 808 eller mentalundersøgelse efter retsplejelovens § 809.

Hvis kriminaliteten må antages at skyldes forhold, som ikke længere er til stede, kan dette tale imod, at der foreligger fare for, at den dømte begår ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed.

Der er med lovforslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af betingelserne for at meddele forbud efter straffelovens § 236, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter straffelovens § 236, stk. 4, gives et forbud i dag på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom eller indtil videre.

Som anført i pkt. 2.1.1.3, fremgår det af bemærkningerne til straffelovens § 236, stk. 4, at udgangspunktet i straffelovens § 236 er, at forbud tidsbegrænses, og at tidsubegrænset forbud kun anvendes i særligt grove tilfælde, hvor der er grundlag for at antage, at der stadig mere end 5 år efter endelig dom vil være nærliggende fare for ny lignende kriminalitet.

Det foreslås at nyaffatte straffelovens § 236, *stk. 4*, så forbud som udgangspunkt gives indtil videre. Forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Den foreslåede nyaffattelse af straffelovens § 236, stk. 4, indebærer, at udgangspunktet ændres, således at forbud gives indtil videre, medmindre retten efter en konkret vurdering finder, at karakteren af det begåede forhold og sagens øvrige

omstændigheder taler for at tidsbegrænse forbuddet. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det pådømte forhold må anses for en mindre lovovertrædelse og ikke er begået mod et eller flere børn, tiltalte ikke tidligere er dømt for lignende kriminalitet, og tiltaltes personlige forhold taler for, at forbuddet tidsbegrænses.

Forbuddet, herunder dets varighed, må ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold, jf. straffelovens § 236, stk. 5.

Når et forbud er givet indtil videre, kan den dømte efter 5 års forløb regnet fra endelig dom forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten, jf. straffelovens § 236, stk. 6, 1. pkt. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren endvidere tillade, at indbringelse for retten sker tidligere, jf. straffelovens § 236, stk. 6, 2. pkt. Spørgsmålet indbringes efter straffelovens § 59, stk. 2, for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. straffelovens § 236, stk. 6, 3. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Overtrædelse af et forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, straffes i dag med fængsel indtil 4 måneder, jf. straffelovens § 236, stk. 7.

Det foreslås, at strafferammen i straffelovens § 236, *stk. 7*, forhøjes til fængsel indtil 2 år.

Med den foreslåede ændring vil strafferammen for overtrædelse af forbud efter straffelovens § 236 svare til strafferammen for overtrædelse af tilhold eller opholdsforbud, jf. § 21, stk. 2, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

På baggrund af den variation, som de forskelligartede sager om overtrædelse af et forbud efter straffelovens § 236 kan have, er det ikke muligt at angive et bestemt strafniveau, men der lægges med forslaget op til, at der skal ske en generel forhøjelse af straffen i sådanne sager.

Det forudsættes således, at strafniveauet i sager om overtrædelse af forbud, jf. straffelovens § 236, stk. 7, generelt forhøjes til mindst det dobbelte i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene efter bestemmelsen. Hvis der er tale om en sag, der i dag afgøres med 60 dages fængsel, lægges der således op til, at straffen efter lovændringen

som udgangspunkt skal afgøres med mindst 4 måneders fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende omstændigheder eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den foreslåede ændring af strafferammen i straffelovens § 236, stk. 7, indebærer, at forsøg på overtrædelse af forbud vil kunne straffes, jf. straffelovens § 21, stk. 3. Der vil f.eks. kunne foreligge forsøg på overtrædelse af et boligforbud, jf. straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2, hvis den dømte uden politiets tilladelse tager ophold hos personer, hos hvem den dømte fejlagtigt tror, at der opholder sig børn under 18 år. Der vil endvidere kunne foreligge forsøg på overtrædelse af et kontaktforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, hvis den dømte opretter en profil på en chatside rettet mod børn under 18 år, uagtet at den dømte ikke når at tage kontakt til børn under 18 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Straffelovens § 236 indeholder ikke i dag bestemmelser om tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 236, stk. 1.

Dømte, som er meddelt et forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, vil kunne prøveløslades efter straffelovens § 38, hvis prøveløsladelse ikke er utilrådelig. Kriminalforsorgen vil som udgangspunkt fastsætte et særskilt vilkår med samme indhold som det meddelte forbud, jf. straffelovens § 39, stk. 2, jf. straffelovens § 57. Den dømte vil som udgangspunkt kun kunne prøveløslades, hvis den dømte er i sexologisk behandling.

Det er kriminalforsorgen, der fører tilsyn med den prøveløsladtes overholdelse af vilkårene for prøveløsladelsen. Hvis den prøveløsladte overholder de fastsatte vilkår, aflægger kriminalforsorgen som udgangspunkt ikke uanmeldte besøg på den prøveløsladtes bopæl.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk.* 8 i straffelovens § 236, hvorefter politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter bestemmelsens stk. 1.

Tilsynet skal udføres uanmeldt og omfatte hele forbuddets gyldighedsperiode, dvs. fra forbuddet gives, til det ophæves eller bortfalder. Tilsynet vil dermed både omfatte en eventuel prøvetid og perioden efter endelig løsladelse af den dømte.

Politiet skal som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse kunne skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet skal endvidere uden retskendelse kunne foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Bolig skal afgrænses på samme måde som i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2. Begrebet skal dermed forstås bredt og videre end bopæl og sigter først og fremmest til det sted, hvor den dømte overnatter. Der henvises til pkt. 2.1.1.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Andre lokaliteter omfatter bl.a. udendørslokaliteter, som f.eks. haver og gårdspladser, og indendørslokaliteter, som f.eks. lader, skure og værksteder, som den dømte råder over.

Andre genstande omfatter bl.a. den dømtes computere, telefoner og andet IT-udstyr. Udtrykket omfatter endvidere transportmidler. Tilsyn efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8, vil dermed omfatte bagagerummet på en bil, som den dømte råder over, samt undersøgelse af indholdet af genstande, der befinder sig i bagagerummet.

Formålet med tilsynet er at sikre, at den dømte overholder det meddelte forbud efter straffelovens § 236, stk. 1. Tilsynets udførelse afhænger derfor af, om den dømte er meddelt et opholdsforbud, et boligforbud, et besøgsforbud eller et kontaktforbud.

I tilfælde, hvor den dømte er meddelt et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, forudsættes det, at politiets tilsyn udføres stikprøvevis, f.eks. i forbindelse med politiets almindelige patruljeringsopgaver.

Politiet vil endvidere efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, kunne videregive oplysninger til indehaveren eller bestyreren af en virksomhed, institution mv. om, at den dømte er givet et opholdsforbud, der omfatter den pågældende virksomhed, institution mv. Der henvises til pkt. 2.1.3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne nedenfor om den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10.

I tilfælde, hvor der er givet et boligforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2, eller et besøgsforbud efter straffelovens

§ 236, stk. 1, nr. 3, forudsættes tilsynet gennemført ved, at politiet uanmeldt og på vilkårlige tidspunkter opsøger den dømte i dennes bolig med henblik på at kontrollere, om der bor eller opholder sig børn under 18 år i strid med det meddelte forbud.

I tilfælde, hvor den dømte er meddelt et kontaktforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, mod gennem internettet eller et lignende system at kontakte børn under 18 år, forudsættes tilsynet gennemført ved, at politiet undersøger indholdet af den dømtes computere, telefoner og andet IT-udstyr med henblik på at undersøge den dømtes internetadfærd, søgehistorik mv. I den forbindelse har politiet adgang til uden retskendelse at medtage den dømtes computere, telefoner og andet IT-udstyr, hvis dette er nødvendigt for at undersøge indholdet heraf.

Hvis den dømte ikke frivilligt vil lukke politiet ind med henblik på, at politiet kan undersøge den dømtes bolig, kan politiet skaffe sig adgang ved tvang, hvis det er nødvendigt for at gennemføre tilsynet. Endvidere kan politiet åbne aflåste skabe og skuffer, hvis dette er nødvendigt for at udføre tilsynet. Politiet kan desuden f.eks. undersøge den dømtes bil, hvis det ligeledes er nødvendigt for at udføre tilsynet.

Det gælder i forhold til alle typer af forbud, at tilsynet gennemføres uanmeldt og på vilkårlige tidspunkter, således at den dømte ikke har mulighed for at indrette sig på tilsynet, f.eks. ved at gemme eller bortskaffe IT-udstyr mv.

Formålet med politiets tilsyn er at kontrollere, at den dømte overholder det meddelte forbud. Tilsynet er således af forebyggende og kontrollerende karakter, og de indgreb, som foretages som led i tilsynets gennemførelse, har dermed ikke karakter af straffeprocessuelle indgreb. På den baggrund er det Justitsministeriets vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille krav om, at politiet i forbindelse med tilsynets gennemførelse indhenter retskendelse fra domstolene.

Politiets gennemførelse af tilsynet vil derimod være omfattet af retssikkerhedslovens bestemmelser om gennemførelse af tvangsindgreb, som foretages af den offentlige forvaltning uden for strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 1. Det følger heraf, at retssikkerhedslovens bestemmelser skal iagttages i forbindelse med gennemførelsen af tilsynet.

Hvis den dømte i forbindelse med tilsynet med rimelig grund mistænkes for at have begået et strafbart forhold, vil retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb skulle iagttages, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1. Det betyder, at politiet i en sådan situation som udgangspunkt vil skulle indhente en retskendelse for at foretage en ransagning af den dømtes bolig, computer, telefon eller andet IT-udstyr, medmindre at øjemedet dermed ville forspildes, jf. retsplejelovens § 796, stk. 3.

Det er udgangspunktet, at der forud for en beslutning om iværksættelse af et tvangsindgreb efter retssikkerhedsloven skal ske underretning af parten om beslutningen, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 1.

Dette kan dog fraviges helt eller delvist, hvis f.eks. øjemedet med tvangsindgrebet ville forspildes, hvis forudgående underretning skal gives, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 1. Hvis der ikke sker forudgående underretning skal beslutningen samtidig med gennemførelsen af indgrebet som udgangspunkt meddeles parten skriftligt og indeholde en række oplysninger, herunder tid og sted for indgrebet, samt en begrundelse for fravigelsen af underretningen, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 6.

Hvis myndigheden under gennemførelsen af et tvangsindgreb finder, at den, som indgrebet er rettet imod, har tilside-sat regler i lovgivningen mv., skal myndigheden udfærdige rapport om udførelsen af indgrebet, jf. retssikkerhedslovens § 8, stk. 1. I andre tilfælde skal myndigheden udfærdige og udlevere en rapport om udførelsen af indgrebet, hvis en part fremsætter begæring om det, jf. retssikkerhedslovens § 8, stk. 2.

Det foreslåede tilsyn efter straffelovens § 236, stk. 8, vil skulle foretages uden forudgående underretning, idet øjemedet med tilsynet ellers ville forspildes. Udførelsen af tilsynet vil dermed skulle iagttage retssikkerhedslovens regler om tvangsindgreb uden forudgående underretning. Det følger bl.a. heraf, at politiet samtidig med tilsynets udførelse skal give den dømte skriftlig meddelelse som nævnt i retssikkerhedslovens § 5, stk. 6.

Tilsynet efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8, skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål, jf. forslaget til straffelovens § 236, stk. 9.

Politiet må ved gennemførelsen af tilsynet alene foretage undersøgelse af den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet.

De nærmere regler om gennemførelse af tilsynet fastsættes af justitsministeren, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 1, samt bemærkninger til denne bestemmelse nedenfor.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt *stk. 10* i straffelovens § 236, hvorefter politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv.

om, hvilke personer der har fået forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, mod at opholde sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution mv. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1. Oplysningerne må endvidere kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelse af forbuddet.

Derved tilvejebringes hjemmel til, at politiet kan videregive identitetsoplysninger på personer med forbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner mv.

Med virksomheder, institutioner mv. sigtes bl.a. til svømmehaller, idrætshaller, daginstitutioner og skoler, dvs. steder som kan være opfattet af et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1.

Politiet vil som udgangspunkt kunne videregive oplysninger om den dømtes navn, den dømtes billede, og om forbuddets tidsmæssige udstrækning. Oplysning om, hvilket konkret strafbart forhold, der ligger til grund for det meddelte forbud, vil derimod ikke kunne videregives, da disse oplysninger ikke i sig selv har betydning for håndhævelsen af forbuddet.

Det er en betingelse for politiets videregivelse af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, at videregivelsen er nødvendig for at håndhæve opholdsforbud, jf. bestemmelsens 2. pkt. Politiet vil således i hvert tilfælde skulle vurdere, om det konkret er nødvendigt at videregive bestemte oplysninger om enkeltpersoner af hensyn til håndhævelse af forbuddet. En sådan videregivelse vil ikke være i strid med forvaltningslovens kapitel 8 om tavshedspligt mv.

Modtagernes behandling af de oplysninger, der modtages fra politiet, må efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, 3. pkt., kun ske i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet. Der skal således være en saglig begrundelse for at få adgang til og beskæftige sig med de pågældende oplysninger.

Politiets og modtagernes behandling af oplysningerne vil endvidere skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen, som beskrevet under pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, idet der vil være tale om behandling af personoplysninger.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt *stk. 11*, hvorefter modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de i den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, nævnte

oplysninger. Straffelovens § 152 og § 152 c-f finder tilsvarende anvendelse.

Dermed fastsættes der tavshedspligt med hensyn til de oplysninger om opholdsforbud, som politiet har videregivet i medfør af forslaget til straffelovens § 236, stk. 10. Tavshedspligten gælder for indehavere og bestyrere samt eventuelle andre personer, som i medfør af regler fastsat efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 3, får adgang til de pågældendes oplysninger.

Henvisningen til straffelovens § 152 og § 152 c-f indebærer bl.a., at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Sker videregivelsen eller udnyttelsen med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige indtil 2 år.

Ved forslaget til bestemmelsen i straffelovens § 236, *stk. 12*, bemyndiges justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om gennemførelse af tilsyn som nævnt i stk. 8, herunder om tilsynets hyppighed, politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 10, om modtagerens tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne, herunder om at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 10 nævnte, og om straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 3, om modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne.

Det forudsættes i den forbindelse, at der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, *stk. 12, nr. 1*, bl.a. vil blive fastsat regler om politiets fremgangsmåde i forbindelse med gennemførelse af tilsyn og om tilsynets hyppighed.

Tilsynets hyppighed forudsættes reguleret efter en ”trappetstige”-model.

Tilsynets hyppighed vil være størst i perioden umiddelbart efter prøveløsladelse eller endelig løsladelse og vil endvidere afhænge af, om den dømte er i sexologisk behandling.

I tilfælde, hvor den dømte er meddelt et opholdsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, forudsættes det som nævnt, at politiets tilsyn udføres stikprøvevis, f.eks. i forbindelse med politiets almindelige patruljeringsopgaver.

Politiets tilsyn med bolig- og besøgsforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 2 og 3, forudsættes som udgangspunkt at skulle gennemføres én gang om måneden i de tilfælde, hvor den dømte er i sexologisk behandling. Hvis den dømte

ikke er i sexologisk behandling, vil tilsynet som udgangspunkt skulle gennemføres én gang hver anden uge.

Politiets tilsyn med kontaktforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, forudsættes som udgangspunkt at skulle gennemføres mindst tre gange årligt. Det bemærkes, at tilsynet med kontaktforbud vil kunne indebære, at politiet medtager den dømtes computere, telefoner og andet IT-udstyr med henblik på datasikring og efterfølgende analyse mv., jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 8. Tilsynet vil dermed kunne strække sig over en længere periode til ulempe for den dømte.

Tilsynet med alle typer af forbud forudsættes at kunne aftrappes over tid, navnlig hvis den dømte er i sexologisk behandling og i øvrigt overholder det meddelte forbud. Tilsynet vil dog først ophøre helt, når det meddelte forbud ophører.

Det forudsættes, at politiets udførelse af det foreslåede tilsyn i kriminalforsorgens tilsynsperiode koordineres med kriminalforsorgen, der fører tilsyn med den dømtes overholdelse af vilkår for prøveløsladelse i kriminalforsorgens tilsynsperiode.

Derudover forudsættes det, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 2, vil blive fastsat regler udover eksisterende databeskyttelsesretlige regler om politiets videregivelse af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10.

Det forudsættes desuden, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 3, vil blive fastsat regler om modtagernes tavshedspligt og om krav til opbevaring og håndtering af de modtagne oplysninger, herunder om at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 10, nævnte.

Videregivelse til andre ansatte vil bl.a. være relevant, hvis andre ansatte end bestyreren forestår adgangskontrol til virksomheden, institutionen mv. Hvis der er tale om en virksomhed, institution mv. uden adgangskontrol, vil det endvidere kunne være relevant at videregive oplysningerne til ansatte, der er betroet en særlig rolle i forhold til at opretholde orden og sikkerhed i virksomheden, institutionen mv., f.eks. bademestre og vagter.

I de regler, som justitsministeren fastsætter i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 12, vil der kunne fastsættes straf af bøde for overtrædelse af de regler, der er fast-

sat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 3, om modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 12, nr. 4.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juni 2019.

I *stk. 2* og *3* foreslås overgangsregler vedrørende de foreslåede ændringer af straffelovens § 236 om forbud til dømte seksualforbrydere.

Det følger af straffelovens § 4, stk. 2, at for så vidt intet modsat er bestemt, kan forbud givet efter lovens ikrafttræden i anledning af lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, kun gives i det omfang et forbud også kunne være givet efter den hidtil gældende bestemmelse i straffelovens § 236.

Som en fravigelse af straffelovens § 4, stk. 2, foreslås det i *stk. 2*, at lovforslagets § 1, nr. 1-3, finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttrædelsen. Dette indebærer, at de foreslåede regler i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, om opholdsforbuddets rækkevidde, og § 236, stk. 3 og 4, om betingelserne for at meddele forbud og om forbuddets rækkevidde, finder anvendelse på forbud, der gives efter lovens ikrafttræden, i anledning af lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 3*, at lovforslagets § 1, nr. 4 og 5, finder anvendelse på forbud givet før lovens ikrafttræden efter de hidtil gældende regler i straffelovens § 236. Dette indebærer, at de foreslåede bestemmelser i straffelovens § 236, stk. 7, om skærpelse af straffen for overtrædelse af forbud, og § 236, stk. 8-12, om bl.a. tilsyn og videregivelse af oplysninger, finder anvendelse på forbud, der er givet før lovens ikrafttræden. Det betyder, at både eksisterende forbud, der er givet før lovens ikrafttræden, og nye forbud, som gives efter lovens ikrafttræden, vil være omfattede af strafskærpelsen i den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 7, og af de nye regler om bl.a. tilsyn og videregivelse af oplysninger i de foreslåede bestemmelser i straffelovens § 236, stk. 8-12.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, som senest ændret ved lov nr. 82 af 30. januar 2019, foretages følgende ændringer:

§ 236. Når nogen dømmes efter §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, kan der ved dommen gives den pågældende forbud mod

1) at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet (opholdsforbud),

2) uden politiets tilladelse at lade børn under 18 år tage ophold i sin bolig eller selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under 18 år (boligforbud),

3) at modtage besøg af børn under 18 år, der ikke er ledsaget af en voksen (besøgsforbud), eller

4) gennem internettet eller et lignende system til spredning af information at søge at kontakte børn under 18 år, der ikke kender den dømte (kontaktforbud).

Stk. 2. ---

Stk. 3. Forbud kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Stk. 4. Forbud gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom eller indtil videre.

Stk. 5-6. ---

Stk. 7. Overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med fængsel indtil 4 måneder.

1. I § 236, *stk. 1, nr. 1*, ændres »et nærmere afgrænset område i nærheden af gerningsstedet« til: »nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den pågældende vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed«.

2. I § 236, *stk. 3*, udgår »nærliggende«.

3. § 236, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Forbud gives indtil videre. Forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.«

4. I § 236, *stk. 7*, ændres »4 måneder« til: »2 år«.

5. I § 236 indsættes som *stk. 8-12*:

»*Stk. 8.* Politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter stk. 1. Politiet kan som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet kan endvidere uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Stk. 9. Tilsyn efter stk. 8 skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål.

Stk. 10. Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af virksomheder, institutioner m.v. om, hvilke personer der har fået forbud efter stk. 1, nr. 1, mod at opholde sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution m.v. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbud efter stk. 1, nr. 1. Oplysningerne

må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelse af forbuddet.

Stk. 11. Modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de i stk. 10 nævnte oplysninger. Det samme gælder andre personer, som i medfør af regler fastsat efter stk. 12, nr. 3, kan behandle de pågældende oplysninger. Straffelovens § 152 og § 152 c-f finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 12. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om

- 1) gennemførelse af tilsyn som nævnt i stk. 8, herunder om tilsynets hyppighed,
- 2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 10,
- 3) modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysningerne, herunder om at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 10 nævnte, og om
- 4) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.«